

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

_____
(підпис)
“ ___ ” _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Міжнародний облік, аналіз і оподаткування»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік, контроль та аналіз основних засобів
(на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеси»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ група 62

Фокша Яна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Кузіна Руслана Віліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

АНОТАЦІЯ

Фокши Яни Олександрівни , «Облік контроль та аналіз основних засобів на КП «ТМО»,
(прізвище та ініціали студента) *(назва кваліфікаційної роботи)*
 кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
071 «Облік та оподаткування» за магістерською програмою
«Міжнародний облік, аналіз та оподаткування»
 Одеський національний економічний університет
 м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес обліку і контролю основних засобів на комунальному підприємстві «Теплопостачання міста Одеси».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти теоретичні основи організації обліку та контролю операцій з основними засобами.

Проаналізовано практику ведення основних засобів на комунальному підприємстві «Теплопостачання міста Одеси», їх документальне оформлення, контроль за зберіганням об'єктів основних засобів

Запропоновано шляхи удосконалення діючої системи обліку на підприємстві

Ключові слова: облік та контроль, основні засоби, фінансова звітність

ANNOTATION

Foksha Yana , «Accounting, control and analysis of fixed assets»
(students surname and initials) *(work title)*
 thesis for Master degree in specialty « 071 Accounting and taxation»
 under the program
«International accounting, analysis and taxation»,
 Odessa National Economic University
 Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. Object of study the process of accounting and control of fixed assets at the utility company «Теплопостачання міста Одеси».

Diploma thesis deals with theoretical aspects of organization of accounting and control of operations with fixed assets. The practice of managing fixed assets, their documentation, control over the storage of fixed assets are analyzed. The ways of improvement of the existing accounting system at the enterprise are offered

Keywords: accounting and control, fixed assets, financial statements

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ..	5
1.1. Економічна сутність основних засобів як об'єкта обліку.....	5
1.2. Класифікація, визнання та первісна оцінка основних засобів для цілей бухгалтерського обліку.....	8
1.3. Аналітичний та синтетичний облік основних засобів.....	15
1.4. Проблемні питання обліку основних засобів.....	23
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПРИКЛАДІ КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ОДЕСИ».....	26
2.1. Загальна економічна характеристика підприємства	26
2.2. Практика обліку основних засобів на досліджуваному підприємстві	30
2.3. Документальне оформлення руху основних засобів.....	44
2.4. Напрямки удосконалення діючої системи обліку з урахуванням міжнародного досвіду.....	49
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ РУХУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	57
3.1. Теоретичні аспекти організації внутрішнього контролю	57
3.2. Організація внутрішнього контролю та шляхи вдосконалення на КП «Теплопостачання міста Одеси».....	60
3.3. Аналіз основних показників діяльності.....	65
3.4. Оптимізація управління формування фінансових результатів діяльності на засадах економіко-математичного моделювання ...	73
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ	88

ВСТУП

Актуальність теми. Основні засоби є найважливішим економічним потенціалом підприємства. Їх стан і ефективність використання зумовлює, як передумови його фінансового підйому і рівень конкурентоспроможності вітчизняного виробництва. В сучасних економічних умовах одним із чинників сталого розвитку організації стає поліпшення використання її майна. Основні засоби, задіяні в організаціях, слугують для них найважливішим економічним ресурсом і, безумовно, впливають як на показники комерційної діяльності, так і на фінансову результативність роботи. В їх ефективному використанні зацікавлені і власники підприємства, внески яких до статутного капіталу сприяли формуванню майна підприємства.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних та організаційних питань обліку контролю та аналізу основних засобів, обґрунтування і розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку і контролю основних засобів.

Згідно висунутої мети були поставлені наступні завдання:

- дослідити економічну сутність основних засобів;
- визначити сучасну проблематику обліку основних засобів ;
- розглянути загальну характеристику, особливості обліку основних засобів на комунальному підприємстві «Теплопостачання міста Одеси»;
- охарактеризувати внутрішній контроль та шляхи вдосконалення на КП «ТМО»

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес обліку і контролю основних засобів на комунальному підприємстві «Теплопостачання міста Одеси».

Предметом дослідження є методичне та організаційне забезпечення процесу обліку і контролю розрахунків з оплати праці.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано систему методів: порівняння та аналіз, синтезу та узагальнення, вертикальний та горизонтальний аналіз.

Інформаційна база дослідження. Теоретичною основою роботи є нормативні документи, які регулюють питання обліку основних засобів, а також підручники, навчально-методичні посібники, монографії, наукові статті.

Інформаційною базою магістерської роботи є законодавчі акти Верховної ради України, урядові рішення та постанови, дані засобів масової інформації та мережі Internet, а також первинна документація, облікові реєстри, внутрішня та зовнішня звітність базового підприємства тощо.

Дана магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами проведеного дослідження опубліковано статтю:

Фокша Я.О.: Напрямки удосконалення діючої системи обліку основних засобів з урахуванням міжнародного досвіду у збірнику «Центр наукових публікацій».

Провівши дослідження з обліку основних засобів можна сказати, що основні засоби займають одне з центральних місць у системі бухгалтерського обліку.

Основні засоби є найважливішим економічним потенціалом підприємства. Їх стан і ефективність використання зумовлює, як передумови його фінансового підйому і рівень конкурентоспроможності вітчизняного виробництва.

Основні засоби – це матеріальні активи, що підприємство утримує з метою використання їхній у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здачі в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яким більш одного року (або операційного циклу, якщо він більш року)

Базою нашого дослідження було комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси». Основний вид діяльності даного підприємства є постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря.

Бухгалтерський облік на КП «Теплопостачання міста Одеси» автоматизовано і ведеться за допомогою програмного продукту «ІТ-підприємство».

Для синтетичного обліку основних засобів використовуються такі бухгалтерські рахунки 10 «Основні засоби» і 13 «Знос необоротних активів».

Об'єктом амортизації є всі основні засоби підприємства (крім землі). Підприємство використовує прямолінійний метод нарахування амортизації.

Документальне оформлення руху основних засобів на КП «Теплопостачання міста Одеси» здійснюється типовими формами первинного обліку, що передбачені Наказом Міністерства статистики України № 352 від 29.12.1995 року: № 03-01 «Акт приймання–передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів»; № 03-2 «Акт приймання–здачі

відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів; № 03-3 «Акт на списання основних засобів»; № 03-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів»; № 03-7 «Опис інвентарних карток з обліку основних засобів» застосовується для реєстрації інвентарних карток; № 03-8 «Картка обліку основних засобів»; № 03-9 «Інвентарний список основних засобів» на підприємстві, що досліджується не ведеться..

Первинна облікова інформація про наявність, рух, капітальний ремонт та інші операції щодо основних засобів відображається в численних спеціалізованих регістрах, постійні реквізити яких тотожні. Це не сприяє якісному веденню обліку, збільшує трудомісткість опрацювання та відображення інформації, створює певні труднощі у формування документообігу і забезпечення необхідними видами бланків.

Таким чином, доповнивши інвентарну картку підписами членів комісії, можна скоротити форму ОЗ-1. А якщо ввести в неї ще й підписи здавача та одержувача, то при внутрішньому переміщення об'єктів можна скоротити форму ОЗ-2. Доповнення інвентарної картки підписами комісії з упровадження основних засобів після ремонту, реконструкції, модернізації, а також графою для відображення змін після таких операцій дає змогу скоротити форму ОЗ-3.

Здійснивши ряд модифікацій, можна одержати компактну конструкцію практично універсальної форми типу «Інвентарна картка - акт обліку руху основних засобів», що сприятиме не тільки зниженню трудомісткості облікових робіт і скороченню документообігу, а й посиленню контролю завдяки підвищенню рівня інформативності й наочності документів. Крім того, це дасть змогу одночасно вести облік стану об'єктів і документувати їх рух, починаючи з включення до складу основних засобів і завершуючи списанням їх з балансу підприємства.

Внутрішній контроль підприємства, як правило, базується на контрольних функціях керівника кожного підрозділу. В обов'язки кожного керівника входить постійне здійснення контролю за результатами роботи своїх підлеглих. Також враховуються всі функціональні особливості кожного

керівника підрозділу в області контролю організації. Роль і функції внутрішнього контролю визначаються самою організацією в залежності від специфіки та змісту діяльності організації, обсягів показників фінансово-економічної діяльності, системи управління, станом внутрішнього контролю.

Аналіз наявності основних засобів на підприємстві показав, що їх первісна вартість протягом звітного року збільшилась на 369 тис.грн. У структурі основних засобів спостерігаються такі зміни: відбулося зростання машини та обладнання, транспортних засобів, МНМА.

Аналіз ефективності використання основних виробничих фондів підприємства»показав, що за аналізований період збільшилась вартість основних засобів та збільшилась вартість реалізованої продукції. Це відбилося на показниках віддачі основних засобів.

Таким чином на підприємстві відбулося зменшення ефективності використання основних засобів. Для покращення ефективності використання основних засобів, підприємству необхідно:

- не допускати залишків нереалізованої продукції;
- не допускати цілоденних простоїв та втрат;
- підвищувати продуктивність праці робітників на підприємстві.

Аналізуючи фінансову стійкість підприємства», бачимо, що підприємство як в попередньому році так і у звітному році має кризовий фінансовий стан. Таким чином, можна сказати, що у звітному році підприємству слід покращувати свій фінансовий стан, щоб не відбулось банкрутства.

Підприємству рекомендовано:

- в першу чергу необхідно змінити в сторону збільшення частки власних коштів (капіталу) структуру балансу (здійснити додаткову емісію акцій, а частина основних невикористовуваних коштів продати, щоб розрахуватися з кредиторами).
- по-друге, необхідно знизити обґрунтовано рівень запасів і витрат компанії.

- по-третє, слід з'ясувати причини збільшення оборотних матеріальних засобів: виробничих запасів, готової продукції або незавершеного виробництва.

- по-четверте, дуже важливе значення для підвищення фінансової стійкості компанії мають особисті зв'язки даної фірми з кредиторами. Банківська гарантія є одним із способів забезпечення по виконанню зобов'язань. Суть даного способу полягає в наступному: кредитна організація (банк) видає на прохання покупця письмове зобов'язання, яке гарантує сплату продавцеві певну грошову суму. Таким чином, відвантажуючи покупцеві продукцію з відстрочкою платежу, продавець надає покупцю певний товарний кредит, і знижує ризик через банківську гарантію від не виплати грошових коштів.

На даний час підприємство не є платоспроможним, спостерігається тенденція погіршення ситуації порівняно з попереднім роком.

Підприємству рекомендовано:

- збільшити прибуток від продажів за рахунок впровадження прогресивних нормативів, енергозберігаючих технологій і зниження виробничих витрат.

- необхідно скоротити виробничий цикл до мінімуму і тим самим прискорити оборотність засобів. Залучити нові довгострокові джерела фінансування, які будуть гарантувати постійне надходження грошових коштів.

- поліпшити ефективність використання оборотних коштів за допомогою контролю в розрахунках, що включає в себе визначення умов оплати за вироблену продукцію, створення резерву по боргах сумнівного походження та відбір потенційних покупців. Поліпшити ефективність управління майном підприємства, застосувавши інтенсивні та екстенсивні фактори для поліпшення використання фондів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оцінну діяльність в Україні» від 12.07.2001 р. № 2658 – III // Баланс. – 2011. – № 37.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс]: за станом на 16 лист. 2018 р. / Верховна Рада. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджене Наказом МФУ №291 від 30.11.99 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
4. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» IASB; [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 23 «Витрати на позики» [Електронний ресурс]: за станом на 1 січн. 2012 р. / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_042.
6. Міжнародний стандарт фінансової звітності (МСФЗ) 13 «Оцінка справедливої вартості» [Електронний ресурс]: за станом на 1 січн. 2013 р. / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_068.
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 36 «Зменшення корисності активів» [Електронний ресурс]: за станом на 1 січн. 2012 р. / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_047.
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» № 617 від 7 листоп. 2003 р.

[Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. №92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

11. Бланк И. А. Управление активами / И. А. Бланк. – К. : Ника – Центр, 2010. – 732 с.

12. Бабяк Н. Д. Амортизаційна політика підприємства на сучасному етапі реформування економіки України / Н. Д. Бабяк // Теорія і практика перебудови економіки. - 2011. – С. 61-64.

13. Бразілій Н. М. Організація та методика аудиту основних засобів та шляхи його вдосконалення / Н. М. Бразілій, М. М. Тимошенко // Збірник наукових праць Чернівецького державного технічного Університету. Серія: Економічні науки. – 2013. - № 24. – С. 104 - 109

14. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. - 2-ге вид., 87 доп. і перероб. — Житомир: ПП «Рута», 2000. — 608 с.

15. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: [підруч. для студентів спец. «Облік і аудит» вищих навч. закл. – доп. і перероб.]/ за ред. проф. Ф. Ф. Бутиця. – Житомир : ПП «Рута», 2009. – 776 с.

16. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / за заг. ред. Вериги Ю. А. — Київ : Центр учб. літ., 2008. — 396 с.

17. Вдосконалення механізму відтворення основного капіталу промислових підприємств. Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / О.В. Кленін; Приазов. держ. техн. ун-т. - Маріуполь, 2006. - 20 с.

18. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку: 2011 : Навч. посіб. / М.В. Кужельний (ред.). — 6.вид. — К. : А.С.К., 2001. — 266 с.

19. Губачова О. Обираємо метод нарахування амортизації основних засобів // Бухгалтерський облік і аудит. — 2014. — №11. — С. 42-48.

20. Єрмакова Н. Переоцінка основних засобів: тонкощі обліку // Все про бухгалтерський облік. — 2014. — № 41. — С. 41-47.

21. Єрмолаєва М.В. Особливості обліку та відображення у звітності необоротних активів, утримуваних для продажу / М.В. Єрмолаєва, Ю. Д. Скиданенко [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nppdaa/econ/2011_2_t1/109.pdf.

22. Жарікова О. О. Первинний облік основних засобів: удосконалення типових форм / О. О. Жарікова // Вісник СевНТУ: зб. наук. пр.. Серія: Економіка і фінанси. — 2011. — Вип. 116. — С. 55-59.

23. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 368 с

24. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік, контроль і аудит в системі управління підприємством, — К.: Ваклер, 2011р. — 422

25. Карпова Т. П. Управленческий учет: Учебник для вузов. — М.: ЮНИТИ, 2012. — 350 с

26. Китайчук Т. Г. Проблеми оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку / Т. Г. Китайчук // УДК 657. — 2012. — С. 12

27. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз : підручник / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній ; за ред. проф. А. Г. Загороднього. — 3-тє вид., переробл. і доповн. — Київ : Знання, 2008. — 487 с

28. Книшек О. О. Трансформація облікової інформації про основні засоби при впровадженні МСФЗ на підприємстві (на прикладі підприємств гірничо-металургійного комплексу України) [Електронний ресурс] / О. О. Книшек, К. С. Пасічник // Облік і фінанси. - 2018. - № 3. - С. 36-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2018_3_7

29. Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. Учебник. - М.: ООО „ТК Велби“, 2003. - 424 с.

30. Косяк А. П. Основні засоби: поняття, класифікація, вартість, первинний облік і документальне оформлення комунальними підприємствами [Електронний ресурс] / А. П. Косяк // Комунальне господарство міст. Серія :

Економічні науки. - 2019. - Вип. 2. - С. 104-110. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm_econ_2019_2_21

31. Кузьмінський А.М. та ін. Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. — К.: Вища школа, 2013. — 432 с

32. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підручник / О. В. Лишиленко. — 3-тє вид., переробл. і доповн. — Київ : Центр навч. літ., 2011. — 670 с.

33. Лобза І. Бухгалтерський і податковий облік безкоштовно одержаних основних засобів / І. Лобза // Все про бухгалтерський облік. – 2003. - № 50. – С. 5.

34. Максименко, А.В. Проблемні питання обліку основних засобів [Електронний ресурс] // Фінанси, облік і аудит: Збірник наукових праць. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/SocGum/Foa/2009_13/index.Html

35. Маркіна І.А.Методологія сучасного управління: Монографія.- К.: Вища шк., 2001.-311 с.

36. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии [Пер. И.И. Скворцова-Степанова]. – Т.2. – М.: Политиздат. – 1974. – 648 с.

37. Миль Дж.С. Основы политической экономии./ Дж.С. Миль/ [Т.І.] – М.: Прогресс. – 1980. – 305 с.

38. Моссаковський В. Види обліку в сучасних умовах та їх обґрунтування // Бухгалтерський облік і аудит. — 2012. — № 6. — С. 18-20.

39. Моссаковский В. Некоторые вопросы начисления амортизации и системы налогообложения на предприятиях АПК/ В. Моссаковский, Т. Кононенко// Бухгалтерский учет и аудит. – 2004. – № 2. – С. 12–14.

40. Мюллер Г. Учет: международная перспектива: пер. с англ. / Мюллер Г., Гернон Х., Минк Г. – 2-е изд., стереотип. – М. : Финансы и статистика, 2009. – 136 с.

41. Організація бухгалтерського облік : навч. посіб. / за ред. В. С. Леня. — Київ : Центр навч. літ., 2006. — 696 с.

42. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. / Чацкіс Ю. Д., Гейер Е. С., Наумчук О. А., Власова І. О. — Київ : Центр учб. літ., 2011. — 564 с.

43. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження узагальнюючих податкових консультацій з деяких питань оподаткування податком на додану вартість» № 673 від 3 серп. 2018 р. [Електронний ресурс] / TAXLINK.-Режим доступу: https://taxlink.ua/ua/normative_acts/nakazministerstva-finansiv-ukraini-pro-zatverdzennja-uzagalnjuduc

44. Пасько К. О. Основні засоби як відтворення фінансового джерела амортизаційних відрахувань на підприємстві [Електронний ресурс] / К. О. Пасько // Управління розвитком. - 2017. - № 3. - 320 с. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2017_3_46

45. Пушкар М. С. Фінансовий облік : підручник / М. С. Пушкар. — Тернопіль : Картбланш, 2010. — 649 с.

46. Пирець Н.М. Порівняльний аналіз національних та міжнародних стандартів обліку основних засобів / Н.М. Пирець, Ю. А. Псюк // Інноваційна економіка. — 2013. — Вип. № 6. - с. 325-330.

47. Скирпан, О. П. Фінансовий облік: навч. посіб. / О. П. Скирпан, М. С. Палюх.— К.: ТНЕУ, 2008. — 407 с. 83. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. В. Сопко. — К. : КНЕУ, 2005. — 578 с

48. Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. - К. : Знання, 2010. - 631 с

49. Сміт А. Исследование о природе и причинах богатства народов/ А. Сміт. — [Пер. с англ. Е.М. Майборода]/ отв. ред. Л.И. Абалкин. — М. — Наука. — 1993. — 570 с.

50. Ражановська А. В. Основні засоби: бухгалтерський та податковий облік [Електронний ресурс] / А. В. Ражановська // Управління розвитком. - 2017. - № 23. - С. 60-62. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2017_23_27

51. Рзаєв Д. О. Основні засоби підприємства: аспекти та аналіз ефективності використання [Електронний ресурс] / Д. О. Рзаєв, С. Л. Рзаєва //

Моделювання та інформаційні системи в економіці. - 2015. - № 91. - С. 235-246.
- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mise_2015_91_24

52. Рікардо Д. Начала политической экономии и податного обложения/ Д. Рікардо. – М. – Л.: Госиздат. – 1929. – 428 с.

53. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб./ В. В. Сопко. – [5 вид., перероб. і доп.] – К. : КНЕУ, 2010. – 598 с.

54. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник. — К.: А.С.К., 2010. — 784 с.

55. Ткач Н. О. Переоцінка основних засобів: нюанси обліку / Н. О. Ткач // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування, Серія «Економіка». – 2012. - № 2. – С. 197 – 203.

56. Фінансовий облік-1 (частина I) : навч. посіб. / за ред. Максимової В. Ф. — Одеса : ОНЕУ, 2013. — 436 с.

57. Шендригоренко М. Т. Основні засоби: проблемні аспекти визначення та організації документообігу на підприємствах [Електронний ресурс] / М. Т. Шендригоренко, Ю. В. Яковенко // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія : Економічні науки. - 2017. - № 2. - С. 93-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdnuete_2017_2_14

58. Шумейко О. Ю. Дослідження економічної сутності категорій: основні фонди, основні засоби, основний капітал підприємства [Електронний ресурс] / О. Ю. Шумейко, Т. В. Семено // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2016. - № 4(1). - С. 45-48. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2016_4\(1\)__9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2016_4(1)__9)

59. Янчук Г. В. Основні зміни обліку основних засобів в державному секторі в зв'язку із введенням національних П(С)БО 121 "Основні засоби" [Електронний ресурс] / Г. В. Янчук, В. І Янчук // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2018. - № 2. - С. 90-102. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2018_2_10